

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do kulturoznawstwa - wykład I, PG_00130530						
Kierunek studiów	Kulturoznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Badań nad Kulturą -> Zakład Kulturoznawstwa						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Magdalena Sacha				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Helena Draganik				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		2.0		33.0	50
Cel przedmiotu	Celem wykładu "Wstęp do kulturoznawstwa" jest wprowadzenie studiujących w świat zagadnień istotnych dla historycznych i współczesnych dyskusji w dyscyplinie kulturoznawstwa i antropologii kultury, poczynając od kształtowania pojęć kultury, a kończąc na ukazaniu relacji między kulturą a współczesnymi społeczeństwami. Wykład stanowi teoretyzujące uzupełnienie ćwiczeń ze wstępu do kulturoznawstwa, kierując uwagę słuchaczy na zagadnienia teoretyczne, w tym osiągnięcia badaczy i fundamenty naukowe dyscypliny.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KULL3_K01] Student rozumie potrzebę uczenia się i doskonalenia zawodowego przez całe życie	Osoby studiujące rozumieją znaczenie ciągłego uczenia się kultur i kultury przez całe życie, pogłębiając rozumienie relacji między kulturą a sposobem życia społeczeństw	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[KULL3_K05] Student uczestniczy w życiu kulturalnym i artystycznym.	Osoby studiujące uczestniczą w życiu kulturalnym Uniwersytetu, Trójmiasta i regionu, z którego pochodzą, biorąc czynny i bierny udział w wydarzeniach artystycznych i kulturalnych	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[KULL3_U03] Student potrafi posługiwać się podstawowymi teoriami kultury i sztuki oraz pojęciami z zakresu nauk o kulturze i religii i nauk o sztuce.	Osoby studiujące poznają podstawowe pojęcia teoretyczne z zakresu kulturoznawstwa oraz nauk o sztuce i potrafią posługiwać się pojęciami w mowie i piśmie	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KULL3_W02] Student zna terminologię z zakresu nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce	Osoby studiujące znają ogólną i szczegółową terminologię z zakresu wstępu do kulturoznawstwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KULL3_W04] Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą zagadnień społecznych, filozoficznych i historycznych tworzących podbudowę dla refleksji o kulturze i sztuce.	Osoby studiujące porządkują zdobytą wiedzę na temat zagadnień społecznych, historycznych i filozoficznych, stanowiących szeroki kontekst dla podstaw kulturoznawstwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KULL3_W01] Student ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce w dziedzinie nauk humanistycznych, a także o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	Po zakończonym kursie osoby studiujące posiadają uporządkowaną wiedzę na temat znaczenia kulturoznawstwa w ogólnym kontekście nauk humanistycznych i społecznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
Treści przedmiotu	[KULL3_U07] Student przygotowuje wystąpienia ustne i prezentacje dotyczące kultury i sztuki, także w ramach pracy zespołowej.	Osoby studiujące potrafią przygotować zwięzłe prezentacje ustne na temat zagadnień z zakresu kulturoznawstwa, zarówno indywidualnie, jak i we współpracy z koleżankami i kolegami	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	Proponowane tematy wykładów w semestrze zimowym mają nawiązywać do doświadczeń i wiedzy studentów, a jednocześnie przekazywać wiedzę teoretyczną. O kolejności i tematyce wykładów każdorazowo decyduje wykładowca, konsultując się z wykładowcami prowadzącymi ćwiczenia.		
	1. Definicja człowieka w kategoriach kultury. Kultura a natura		
	2. Co to znaczy kultura? Rozwój definicji kultury od starożytności do współczesnych antropologicznych definicji kultury. Definicje wartościujące i deskryptywne		
	3. Dziedziny kultury symbolicznej: religia, nauka, sztuka, zabawa.		
	4. Kulturoznawstwo jako dyscyplina naukowa.		
	5. Kulturowe wartościowanie przestrzeni: przestrzeń sacrum i profanum. Pojęcie proksemiki. Centra i peryferie.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywna obecność	10.0%	10.0%
	egzamin pisemny lub ustny	90.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Aleida Assman, Wprowadzenie do kulturoznawstwa. Podstawowe terminy, problemy, pytania, Poznań 2015. Wojciech J. Burszta, Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje, wyd. I, Poznań 1998. Thomas Hylland Eriksen, Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, Warszawa 2009. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, red. A. Kłosowska, Seria: Encyklopedia kultury polskiej, Wrocław 1991
	Uzupełniająca lista lektur	Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, red. Grzegorz Godlewski, Leszek Kolankiewicz, Andrzej Mencwel, Paweł Rodak, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005 (i inne wydania)
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Proszę wyjaśnić pochodzenie (źródło) pojęcia kultury i nakreślić różnicę pomiędzy pierwotnym znaczeniem tego pojęcia w starożytności a rozumieniem współczesnym. 2. Proszę wyjaśnić różnicę pomiędzy definicjami wartościującymi a opisowymi (deskryptywnymi) kultury według Aleidy Assmann. Jakie rozumienie kultury z sześciu omówionych jest dla Ciebie najbardziej przekonujące i dlaczego? 3. Proszę omówić argumenty podawane w zakończeniu wykładu Pojęcie kultury Waldemara Kuligowskiego na obronę użycia pojęcia kultury. Jaka ustosunkowujesz się wobec tych argumentów? Czy uważasz, że nadal uprawnione jest używanie pojęcia kultury, czy też należy z niego zrezygnować? 4. Na czym polega antropologiczne spotkanie z Innością? Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 1 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 5. Problematiczna relacja NATURA KULTURA. Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 2 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 6. Proszę omówić koncepcję wzorów kultury, zaproponowaną przez Ruth Benedict. W jaki sposób można uzasadnić (lub krytycznie podważyć) użycie wzorów apollińskości i dionizyjskości do badania plemion rdzennych? 7. Czym jest kultura symboliczna i jakie podsystemy kultury symbolicznej wyróżnia Antonina Kłosowska? 8. Rozumienie religii jaką rolę spełnia religia w społeczeństwach ludzkich? Jak się przejawia jej forma instrumentalna i autoteliczna? 9. Proszę omówić koncepcję numinosum według Rudolfa Otto. Jakie widzisz zalety, a jakie luki tej koncepcji? 10. Homo religiosus i kozioł ofiarny dwie koncepcje dwóch wybitnych badaczy. Proszę je scharakteryzować i odnieść się do możliwości ich zastosowania w interpretacji współczesnej roli religii. 11. Proszę wymienić trzy typy kultury w społeczeństwie stratyfikacyjnym. Proszę następnie wybrać jeden z trzech typów i scharakteryzować jego pochodzenie, użytkowników, najciekawsze Twoim zdaniem formy reprezentacji poprzez sztukę, codzienność, zachowania. Czy we współczesnej kulturze masowej pozostały relikty wybranego typu kultury tradycyjnej? 12. Pojęcie ethosu. Cechy ethosu rycerskiego i jego pozostałości we współczesnej kulturze zachodniej. 13. Proszę omówić najważniejsze cechy języka ludzkiego (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Które cechy Twoim zdaniem w najbardziej istotny sposób przyczyniły się do rozwoju ludzkich kultur? 14. Jakie tezy głosi tzw. hipoteza Sapira-Whorfa (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty)? Proszę przedyskutować argumenty za lub przeciwko tej hipotezie. 15. Proszę omówić funkcje języka zgodnie ze schematami proponowanymi przez językoznawców, antropologów i filozofów w XX wieku. 16. Język propagandy rozwój historyczny, cechy i współczesne zagrożenia. 17. Proszę omówić koncepcję les rites de passage Arnolda van Gennepa (opis w rozdziale 5 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Czy we współczesnej kulturze obserwujemy takie obrzędy lub ich relikty? 18. Kulturowa wizja śmierci w Słowiańszczyźnie, w polskim Romantyzmie i współcześnie. Na czym polega koncepcja śmierci odwróconej we współczesnym społeczeństwie zachodnim (Ph. Aries)? 19. Koncepcja czasu cyklicznego i czasu linearnego: jak wyobrażenie czasu organizuje społeczeństwo, kulturę i religię? Czym jest współczesna wizja czasu slow life? 20. Koncepcja proksemiki w odniesieniu do organizacji przestrzeni w różnych kulturach.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.